

Przeciwdziałanie przemocy domowej - analiza zmian + wzory do pobrania

Przejdź do produktu na **ksiegarnia.beck.pl**

Wstęp

Uchwalona w 2005 r. ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wyznaczyła zarys systemu przeciwdziałania przemocy w Polsce. Jej mocno okrojona wersja (wobec pierwotnych zamierzeń) zawierała jedynie podział zadań między poszczególnymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz w bardzo ograniczonym zakresie wprowadzała do prawa karnego możliwość zapewnienia bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy.

Pierwsza istotna zmiana tej ustawy nastąpiła w 2010 r., kiedy wprowadzono system zespołów interdyscyplinarnych działających na terenie każdej gminy. W ten sposób wdrożono idee interdyscyplinarnej pracy w obszarze przeciwdziałania przemocy. Dzięki temu zapewniono (przynajmniej na poziomie formalnym) udział, oprócz tradycyjnie wykonujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy Policji i pomocy społecznej, przedstawicieli oświaty, ochrony zdrowia oraz przedstawicieli gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Po raz pierwszy w 2010 r. wprowadzono również możliwość usunięcia osoby stosującej przemoc z miejsca zamieszkania w specjalnej sądowej procedurze cywilnej (art. 11a PrzemDomU) oraz nałożono na pracowników socjalnych, policjantów oraz przedstawicieli ochrony zdrowia konieczność zapewnienia dzieciom ochrony przed przemocą poprzez ich umieszczanie u osób zapewniających dzieciom bezpieczeństwo (art. 12a PrzemDomU).

Kolejnym przełomowym zdarzeniem w systemie przeciwdziałania przemocy było wejście w życie rozporządzenia Rady Ministrów z 13.9.2011 r. o procedurze Niebieskie Karty i wzorów formularza Niebieska Karta. Podobnie jak w przypadku systemu zespołów interdyscyplinarnych również na poziomie procedury „Niebieskie Karty” wprowadzono zasadę współpracy pomiędzy przedstawicielami Policji, pomocy społecznej, ochrony zdrowia, oświaty, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, ale również kuratorów sądowych i innych przedstawicieli różnych zawodów i instytucji przeciwdziałających przemocy.

Zapowiedzią konieczności wprowadzenia daleko idących zmian prawnych była ratyfikacja przez Polskę w 2015 r. Konwencji Rady Europy o przeciwdziałaniu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (KonwAntyprzemocowa).

Tak ukształtowany system funkcjonował bez większych modyfikacji do 2020 r., kiedy od 30 listopada zaczęły obowiązywać wydawane przez Policję i Żandarmerię Wojskową czternastodniowe nakazy opuszczenia miejsca zamieszkania nałożone na osoby stosujące przemoc.

Obecnie wprowadzane w 2023 r. zmiany są dużą zmianą prawa przeciwdziałania przemocy od 2010 r. – począwszy od zmiany nazewnictwa (przemoc w rodzinie zamieniona na przemoc domową) i skreślenia preambuły z ustawy, poprzez zmianę definicji przemocy oraz wprowadzenie nowych definicji osoby doznającej przemocy domowej i osoby stosującej przemoc domową, aż

po nadanie zespołom interdyscyplinarnym uprawnienia kierowania osób stosujących przemoc domową do programów korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych.

Równolegle rozszerzono uprawnienia Policji i Żandarmerii Wojskowej w zakresie zapewniania osobom doznającym przemocy domowej bezpieczeństwa poprzez zastosowanie czternastodniowego zakazu kontaktu i zakazu zbliżania do osoby doznającej przemocy domowej oraz zakazu przebywania w określonych miejscach przez osobę stosującą przemoc domową. Dodatkowe zmiany wprowadzone do procedury karnej oraz prawa karnego materialnego mają na celu nie tylko zwiększenie ochrony przed przemocą, lecz także zminimalizowanie niebezpieczeństwa wystąpienia wtórnej wiktymizacji osób doznających przemocy domowej.

Pomimo szerokiego zakresu wprowadzonych zmian nie można jednak uznać, że proces wprowadzania koniecznych zmian został zakończony. W szczególności brak wprowadzenia zmian w zakresie przeciwdziałania przemocy seksualnej, w tym od lat niezmieniona definicja zgwałcenia, powodują, że w przyszłości należy oczekiwać dalszej ewolucji systemu przeciwdziałania przemocy domowej.

Grzegorz Wrona

Przejdź do księgarni →

ksiegarnia.beck.pl